

HET GEBED VAN DANIEL

Indeling

- **Inleiding** op het gebed (1-4a)
- **Lofprijz** (4b)
- **Schuldbelijdenis** (5-10)
- **Gods rechtvaardig oordeel** (11-14)
- **Smeekbede** om Gods barmhartigheid (15-19)

Wat vooraf ging...

Inleiding op het gebed (1-4a)

- Het 1^e regeringsjaar van Meden & Perzen, Babylonische koningshuis omvergeworpen
- Deze machtswissel is Gods werk naar het profetische woord van Jeremia
- Babylon is gevallen, de 70 jaar zijn voorbij! (539 v Chr.)
- Na de val van Babylon, na 70 jaar zou God zijn volk terugbrengen naar hun land
- Jeremia voorziet de heropbouw van de verwoeste stad en de tempel
- Daniel doet belijdenis en voorbede voor het gehele volk
- Daniel smeekt God het 2^e luik van de belofte (de terugkeer & de heropbouw) te volbrengen

Wat vooraf ging...

➤ Inleiding op het gebed (1-4a)

Lofprijs (4b)

- Daniël richt zich tot God, 'Jahweh die goedertieren vasthoudt aan het verbond'
- Jahweh is loyaal (trouw) en integer (rechtvaardig) ➔ Daniels vertrouwen en pleitgrond

"Ach Here, Gij grote en geduchte God,
die vasthoudt aan het verbond en de goedertierenheid ..."

Het centrale thema: het verbond tussen Jahweh en het volk

- Daniël onderstreept de getrouwheid waarmee Jahweh de sancties van het verbond, de vloek, is nagekomen door het volk te verbannen uit het land

Wat vooraf ging...

- Inleiding op het gebed (1-4a)
- Lofprijs (4b)

Schuldbelijdenis (5-10)

- Terugblik op de geschiedenis van Israël, *wat was het antwoord van Gods volk?*
- aanhoudende overtreding van de voorwaarden & verordeningen in de Verbondswet
- Profeten herinnerden het volk aan de Verbondswet, een oproep tot bekering
- Profeten hielden het volk de *desastreuze consequenties* van hun afvalligheid voor
- De profeten kregen echter *geen gehoor*, werden keer op keer verworpen

“Bij U, Here, is de gerechtigheid, maar bij ons een beschaamd gelaat,”

Gods liefdevolle trouw ↔ **het schaamteloze verraad**

Wat vooraf ging...

- Inleiding op het gebed (1-4a)
- Lofprijs (4b)
- Schuldbelijdenis (5-10)

Gods rechtvaardig oordeel (11-14)

- De *gevolgen* van de aanhoudende schending van het verbond *kunnen niet uitblijven*
- Israël zou de onder eed *gezworen vloek* over zich heen brengen
- *Trouw* als Hij is aan het verbond, stort Jahweh het onheil over het afvallige volk uit

“Daarom is over ons uitgestort de met een eed bekrachtigde vloek,
 ... Zoals geschreven staat in de wet van Mozes,
 is al dit onheil over ons gekomen,
 ... want de HERE, onze God, is rechtvaardig in al de werken die Hij doet;”

HET GEBED VAN DANIEL

- Inleiding op het gebed (1-4a)
  - Lofprijz (4b)
  - Schuldbelijdenis (5-10)
  - Gods rechtvaardig oordeel (11-14)
- Smeekbede om Gods barmhartigheid (15-19)**

‘...niet op grond van onze gerechtigheden
storten wij onze smeekbeden voor U uit,
maar op grond van uw grote barmhartigheden’
(vers 18b)

Gods barmhartigheid, de enige hoop in duisternis

HET GEBED VAN DANIEL

Smeekbede om Gods barmhartigheid (15-19)

“Here, onze God, die uw volk uit het land Egypte hebt geleid
met een sterke hand en U een naam hebt gemaakt,...
mogen naar al uw gerechtigheid
(integriteit, betrouwbaarheid, rechtschapenheid)
uw toorn en uw grimmigheid
*zich toch afwenden van uw stad Jeruzalem, uw heilige berg
want om onze zonden...*
zijn Jeruzalem en uw volk
tot een smaad geworden voor allen om ons heen”

HET GEBED VAN DANIEL

Smeekbede om Gods barmhartigheid (15-19)

- Daniel zijn smeekbede heeft Gods naam, Gods eer & reputatie voor ogen
- Gods eer is namelijk 'verbonden' met het lot van het volk
- God s naam is 'verbonden' als de Beschermheer van Israël Gods vazal volk
- Door de exodus had Jahweh grote naam & faam verworven bij de omliggende volken
- Daniel pleit op de naam & reputatie van Jahweh om barmhartigheid af te smeken

ZIJN stad, ZIJN tempel en ZIJN volk is nu tot hoon en spot van de volken

Is de God van Israël vernederd door de goden van Assur & Babylon?

Is Jahweh niet in staat om zijn volk in de hand te houden en aan zich te binden?

- Daniël pleit zodat er geen twijfel mag bestaan over Gods almacht en goedertierenheid
- Gods naam is onteerd de ontrouw van het volk vereiste een rechtvaardig oordeel

**Heer gedenk uw naam en uw eer, betoon uw almacht
betoon uw rechtvaardigheid in barmhartigheid
opdat alle volken u vrezen en ontzag hebben voor uw heilige naam!**

HET GEBED VAN DANIEL

Gods barmhartigheid, de enige hoop in duisternis

Het vooruitzicht van een nieuw begin na de ballingschap maakt deel uit van
de verbondsbeloften

Wanneer dan al deze dingen over u komen, de zegen en de vloek,
die ik u voorgehouden heb,
en gij dit ter harte neemt te midden van al de volken, naar wier gebied
de HERE, uw God, u verdreven heeft, en wanneer gij u dan
tot de HERE, uw God, bekeert en naar zijn stem luistert ...
dan zal de HERE, uw God, in uw lot een keer brengen
en Zich over u erbarmen...
de HERE, uw God, zal u brengen naar het land,...
En de HERE, uw God, zal uw hart en het hart van uw nakroost besnijden,
zodat gij de HERE, uw God, liefhebt
met geheel uw hart en met geheel uw ziel, opdat gij leeft.
(Dt.30:1-6)

Profetisch perspectief in Jeremia

➤ Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**

“Zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN, dat Ik met het huis van Israel en het huis van Juda een nieuw verbond sluiten zal.
 Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vaders gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: *mijn verbond, dat zij verbroken hebben*, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des HEREN.
 Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israel sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des HEREN: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, zij allen zullen Mij kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen, luidt het woord des HEREN, *want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken!*” (Jer. 31:31-34)

Profetisch perspectief in Jeremia

➤ Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**

‘Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven,’
 ‘Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken’

- Dit ‘nieuw begin,’ een *besneden* en verandert hart, onderdeel van een ‘nieuw verbond’
- Een ‘nieuw verbond’ dat geheel anders zou zijn dan het verbond dat zij verbroken hadden
- Gods volk zou nu van *ganser harte* Jahweh liefhebben en gehoorzaam zijn
- De *zonden* van het volk zouden nooit meer jaartijks in herinnering gebracht worden
- God zou een definitieve oplossing creëren door voor eens en altijd verzoening te doen

Profetisch perspectief in Jeremia

- Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**
- Een nieuw begin, een **NIEUWE EXODUS**

“Daarom zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN, dat men niet meer zal zeggen: Zo waar de HERE leeft, die de Israëlieten uit het land Egypte heeft doen optrekken, maar veeleer:

Zo waar de HERE leeft, die het nageslacht van het huis Israels heeft doen optrekken en die het heeft doen komen uit het Noorderland en uit al de landen waarheen Hij hen verdreven had, en zij zullen op hun eigen grond wonen.”

(Jer.23:7-8)

Profetisch perspectief in Jeremia

- Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**
- Een nieuw begin, een **NIEUWE EXODUS**

“Zo waar de HERE leeft, die het nageslacht van het huis Israëls heeft doen optrekken... uit al de landen waarheen Hij hen verdreven had”

- Het verbond dat Gods volk verbroken had, was gesloten *na* de bevrijding uit Egypte
- De exodus was een centraal en gedenkwaardig moment in het leven van Israël
- Het ‘nieuw verbond’ volgt op een nieuwe exodus, de terugkeer uit de ballingschap

HET GEBED VAN DANIEL

Profetisch perspectief in Jeremia

- Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**
- Een nieuw begin, een **NIEUWE EXODUS**
- Een nieuw begin, een **IDEAAL KONINGSCHAP**

“Zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN,
dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken;
die zal als koning regeren en verstandig handelen,
die zal recht en gerechtigheid doen in het land.
In zijn dagen zal Juda behouden worden en Israel veilig wonen;
en dit is zijn naam, waarmede men hem zal noemen:
de **HERE onze gerechtigheid.**”
(Jer.23:5-6)

HET GEBED VAN DANIEL

Profetisch perspectief in Jeremia

- Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**
- Een nieuw begin, een **NIEUWE EXODUS**
- Een nieuw begin, een **IDEAAL KONINGSCHAP**
- Een nieuw begin, een **PRIESTERVORST**

“Zo zegt de HERE: Zie, Ik breng een keer in het lot van de tenten van Jakob
en over zijn woningen zal Ik Mij ontfermen: de stad zal op haar puinhevel
herbouwd worden en de burcht op zijn rechte plaats tronen.
Zijn vorst zal uit hem voortkomen, zijn heerser uit zijn midden opstaan,
en hem zal Ik doen naderen, dat hij tot Mij genake;
want wie zou zijn hart ten borgtocht kunnen geven om tot Mij te genaken?
luidt het woord des HEREN.
Dan zult gij Mij tot een volk zijn en zal Ik u tot een God zijn.”
(Jer.30:18,21-22)

HET GEBED VAN DANIEL

Profetisch perspectief in Jeremia

- Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**
- Een nieuw begin, een **NIEUWE EXODUS**
- Een nieuw begin, een **IDEAAL KONINGSCHAP**
- Een nieuw begin, een **PRIESTERVORST**

“Zijn vorst zal uit hem voortkomen, zijn heerser uit zijn midden opstaan, en hem zal Ik doen naderen, dat hij tot Mij genake; wie zou zijn hart ten borgtocht kunnen geven om tot Mij te genaken?”
(Jer.30:18,21-22)

- het koningschap zou niet enkel *volmaakt* hersteld worden in deze Rechtvaardige Spruit
- Deze gezalfde, zal door Jahweh *uitgenodigd* worden om in Zijn nabijheid te dienen
- Welke koning zou ooit zijn leven wagen door ongevraagd in Gods nabijheid te komen?
- De Rechtvaardige Spruit zal een priesterlijke (bemiddelende?) taak gaan uitoefenen!

HET GEBED VAN DANIEL

Profetisch perspectief in Jeremia

- Een nieuw begin, een **NIEUW VERBOND**
- Een nieuw begin, een **NIEUWE EXODUS**
- Een nieuw begin, een **IDEAAL KONINGSCHAP**
- Een nieuw begin, een **PRIESTERVORST**

- Daniël bad om de vervulling van deze beloften, de radicale transformatie van Gods volk
- Hij zag uit om het afvallige volk te zien veranderen tot een heilig volk
- Een volk met een besneden en gewillig hart, voor altijd verzoend met God
- In hun midden zou God nu waartijk kunnen wonen in een hersteld Jeruzalem
- De komende Davidische vorst zal verstandig en rechtvaardig regeren
- Deze Gezalfde zal als een Priestervorst Jahweh dienen in het heiligdom

Deze hoopvolle verwachtingen vormen **ook** de achtergrond van Gods antwoord

HET GEBED VAN DANIEL

"Terwijl ik nog sprak en bad en mijn zonde en de zonde van mijn volk Israel beleed, en mijn smeking over de heilige berg mijns Gods uitstortte voor de HERE, mijn God, terwijl ik nog sprak in het gebed, kwam de man Gabriel, die ik tevoren gezien had in het gezicht, in ijlen vlucht tot vlak bij mij op de tijd van het avondoffer.

En hij begon mij te onderrichten en sprak met mij en zeide: Daniel, nu ben ik uitgegaan om u een klaar inzicht te geven.

Bij het begin van uw smeekbede is er een woord uitgegaan, en ik ben gekomen om het u mede te delen, want gij zijt zeer bemind.

Let dus op het woord en sla acht op het gezicht.

(Dan.9:20-23)

HET GEBED VAN DANIEL

"**Zeventig zevens** zijn bepaald over uw volk en uw heilige stad,
totdat de overtreding voltooid is,
en de maat van de zonde volgemaakt ,
totdat de ongerechtigheid verzoend is,
en eeuwige gerechtigheid tot stand gebracht,
totdat gezicht en profeet bezegeld is,
en (om) het allerheiligste te zalven"

(Dan.9:24 mijn vert.)

HET GEBED VAN DANIEL

